

однозначним. Відношення протиставлення можуть бути посилені синтаксичним паралелізмом. Репліка-відповідь даного типу може включати аргументацію, яка є одним із засобів мови, який використовується для впливу на аудиторію. При спілкуванні комунікант обирає певні мовні засоби, які в певній мірі відображають його наміри.

Для впливу на адресата, адресант може використовувати реальні аргументи, які спрямовані на те, щоб визвати у адресата певні почуття, завоювати, наприклад, його симпатії. Для досягнення цього необхідно урахувати соціальні, психологічні та екстралінгвістичні фактори. Навчити урахувати і використовувати ці фактори при спілкуванні є задачею викладача. Семантико-прагматичний аналіз мовного матеріалу допоможе вирішенню цієї задачі.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЕТИКИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНОЇ ПОЕЗІЇ

Бабак Г.С., викладач, Потєхін Т.В. викладач
Харківський національний університет внутрішніх справ

У сучасному житті, поетика як наука є невід'ємною частиною історії літератури, але її сутність через постійний стрімкий розвиток суспільства, до кінця не зрозуміла. Сучасні напрямки та течії у мистецтві, такі як модернізм, постмодернізм, абстракціонізм, мають величезний вплив на відображення дійсності у поетичному рядку. Будь-який літературний твір відображає ідеї, відношення до подій і життєвий досвід його автора, приховані символи здатні передати емоції, які знаходяться у відомому порядку й ритмі. Ритмічність сучасного поетичного тексту є досить новою та не вивченою проблемою у теорії лінгвістики.

Поетика (грец. *poietike* — майстерність творення) — один із найдавніших

термінів літературознавства, який постійно зазнавав внутрішньої змістової переакцентуації у зв'язку з еволюцією художньої літератури.

Подеколи поетикою називають, на відміну від теорії літератури, ту частину літературознавства, яка вивчає її конкретні сегменти (композиція, поетичне мовлення, версифікація і т.п.), наявні спроби замінити її одним із напрямів теорії літератури — стилістикою, присвяченою висвітленню поетичного мовлення[1, с. 56].

Термін “поетика” здавна використовувався і як визначення найпоетичнішого мистецтва, і як назва науки про поезію, про роди, види й жанри поетичного мистецтва, про закони їхнього розвитку, а також про “поетичний стиль”. У цьому терміні поєднувалися практика й теорія поезії.

Поетика є наукою про закономірності літературних явищ як явищ суспільної свідомості, вона є і теорією, і конкретною історією літератури. Вона вивчає структуру і творчі прийоми поетичних творів, систему поетичних форм і принципів, основних стилістичних особливостей, властивих творчості того чи іншого письменника або літературному напрямку[4, с. 135].

Одним з найважливіших завдань поетики є вивчення принципів, прийомів і законів побудови словесно-художніх творів різних жанрів у різні часи, розмежування загальних закономірностей або принципів такої побудови і приватних, специфічних, типових для тієї або іншої літератури. Поетика відтворює реальну систему закономірної послідовності у розвитку літератури як словесного мистецтва, як різноманітного ряду літературно-художніх структур [3, с. 170].

Процес перекладу – це своєрідна мовна діяльність, спрямована на справжній переклад як творчий процес. З точки зору сутності перекладацького процесу, теорія художнього перекладу – невід’ємна частина загальної теорії перекладу.

Поетичний переклад, як і будь-який різновид перекладу, є насамперед міжмовною і міжкультурною комунікацією. При цьому поетичний переклад

здійснює передачу поетичної інформації за допомогою винятково й тільки завершеного тексту, кожна складова частина якого знаходить щирий зміст саме й тільки у складі цього цілісного тексту й ніколи сама по собі не має самодостатнього змісту, тобто свідомо синсемантична. У цьому зв'язку діюча теорія поетичної мови взагалі й поетичного перекладу зокрема за необхідністю повинна бути теорією комунікативною й текстовою.

Передача складного інформаційного комплексу за допомогою компактного ліричного тексту постає можливою тільки внаслідок того, що поетична мова принципово інша, аніж мова нехудожня або, як її ще називають, мова практична.

М.М.Бахтін говорив, що поезія вичавлює всі соки з мови [2, с. 46]. Це “вичавлювання всіх соків” відбувається завдяки тому, що поетичний текст, спресований ритмічною, фонічною й метафоричною системами, утворює наче особливий найзмістовніше поєднання, у якому кожний елемент (цілий рядок, слово, морфема або навіть фонема) сполучається вертикально й горизонтально з кожним іншим елементом і знаходить додаткове й багат шарове значення. У результаті жодне зі слів цього тексту не рівнозначне тому ж слову в практичній мові, а є лише його омонімом. Більше того, поетичний контекст на відміну від прозаїчного, влаштований таким чином, що аж ніяк не знімає, як у прозі, словникову полісемантичність кожного слова, а навпаки – підсилює її, таким чином, що будь-яке слово у вірші важливе. Зазначимо, що існування відомого закону “тісноти і єдності віршованого рядка” [5, с. 146] абсолютно змінює умови семантичного узгодження фрази, що діють у прозаїчному дискурсі, – і в результаті кожне слово починає означати в той самий час не тільки все, що воно значить саме по собі, але як би й вбирає в себе всі значення горизонтально й вертикально прилеглих слів.

Поетичний переклад – це єдиний спосіб перекладу поезії, призначений для поетичної комунікації, концепт якої, певно, вимагає більш чіткого визначення. Отже, поетична комунікація це такий вид спілкування між автором і реципієнтом, при якому за допомогою віршованого тексту здійснюється одночасна передача

двоюрисної значеннєвої і багат шарової естетичної інформації.

Як бачимо, щоб відтворити поетичну комунікацію потрібно дотримуватись щонайменше двох умов: по-перше, її носієм повинен бути віршований текст, а, по-друге, цей текст повинен бути організований таким чином, щоб було можливо здійснити передачу лаконічними вербальними засобами складнішого інформаційного комплексу. Інформаційне навантаження поетичного тексту настільки велике, що інтерпретації одного сонета можуть бути присвячені багатотомні дослідження десятків (або, навіть, декількох десятків) вчених.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арутюнова Н. Д. Языковая метафора (синтаксис и лексика) // Лингвистика и поэтика. – М.: Наука, 1979. – С. 147 – 174.
2. Барт Р. Избранные работы: Семиотика. Поэтика: Пер. с франц. – М.: Прогресс, 1989. – 616 с.
3. Белехова Л. І. Еволюція словесного поетичного образу в американській поезії епохи модернізму і постмодернізму // Південний архів: Збірник наукових праць. Філологічні науки. – Вип. УІІ. – Херсон: Айлант. – 2000. – С.36 – 43.
4. Виноградов В.В. Стилистика. Теория поэтической речи. Поэтика. – М.: Изд-во Академии Наук СССР, 1963. – 256 с.
5. Тынянов Ю.Н. Поэтика. История литературы. Кино. – М.: "Прогресс", 1977. – 571 с.

AUTHENTIC MATERIALS IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING

**Berezneva Irina Mukolayivna,
Huzynina Tatiana Volodymyrivna (Kharkiv)**

Authentic materials are used in the process of foreign language teaching for along period of time. As for the meaning of the term associated with authenticity, in the linguistic theories it refers to: the language produced by native speakers for native